Anul XV. Duminică 30 Martie 1930 No. 13

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 160 Lei
Pe jumătate de an . 80 Lei
Exemplarul . 3 Lei

ROMÂNUL

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL-ȚĂRĂNESC ARAD

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA ARAD
Strada Horia No. 2.
(Clubul Partidului Național Țărănesc)

Barabás Béla

Concetățenii noștri unguri, oridecâteori se găsesc în fața unei manifestări din care ar putea să tragă profituri în sprijinul tezei rothermeriste care îi obsedează ca pe ultimi ebredești fac apel la Barabas Bela. Nu poate să treacă o alegere, fie la comună au sfatul țării, ca numele acestui Dalai Lama să nu figureze în fruntea listei minoritare, purtat din gură în gură, asemuitor moaștelor cutărui sfânt în preajma unui pericol mare. S'ar părea că cei câțiva matadori ai maghiarismului, văzând cum poporul de rând începe să se aclimatizeze noilor stări politice și să se simtă bine în noua sa patrie, recurg în desperarea lor la focuri de artificii, pentru a orbi mulțimea și a alimenta în suflete nădejdea de mult apusă în o schimbare a lucrurilor. Numele Barabas Bela se pretează admirabil la acest joc ridicol al tuturor krennerilor, cari și-au creat o sursă de existență din alimentarea urei împotriva noastră. Căci D-sa de mic copil s'a dovedit de un aprig românofob, deși tată-său nu se sfia să asculte în fiecare Duminecă slujba preotului valah din umila bisericuță unită a Aradului, un indiciu acesta de obârșia neaos ungurească a eroului nostru de paie.

Era în primăvara anului 1877. Răsboiul nostru de independență era gata să isbucnească. Studenții unguri din Budapesta manifestau cu simpatie pentru puterea otomană chemată să dea lovitura de grație valahilor obraznici. Pentru a da expresie acestei simpatii, s'a ales o delegație care avea să transmită marelui vizir din Constantinopol o sabie, drept semn de profundă admirație. Cine credeți că se găsea în fruntea acestei delegații? Dl. Barabas Bela, pe atunci student la facultatea de drept din Budapesta. Delegația a plecat la Constantinopol. Huiduită la Triest, de Italieni și Slavi, ea a fost — se spune — grandios primită de Turci. Dar mâna lui Barabas n'a fost norocoasă. Sabia pe care a întins-o marelui vizir, după rostirea unei patetice tirade, pe care avu timp suficient s'o rumege dealungul Mediteranei, sfârși prin a fi fatală pentru frații turci. Se pare că destinul se punea de a urmezișul vrerilor acestui Don Quichotte ced vivus, care se credea trimisul lui „Hadur" pentru a salva neamul ales al lui Arpad.

O altă scenă. Anul 1918. Dl. Barabas avea să reprezinte guvernul ungur în sinodul eparhiei ortodoxe a Aradului. D-sa trebuia să inaugureze seria de umiliri pe care ne-o pregătea dușmanul nostru secular, lovind adânc în autonomia bisericii noastre. Calul Troiei pe care de curând îl amintise D-sa în legătură cu resultatul alegerilor comunale, avea să fie încălecat de data aceasta de însuși eroul Barabas. Insă vai ce decepție! Destinul îi jucă festa ca de obicei. In preajma sinodului deputații se înțeleseră ca mai curând să zădărnicească ținerea adunării, decât se îndure înjosirea de a pune la cale trebile bisericești în prezența acestui intrus. Și scena a fost de un haz de nedescris, când regretatul episcop Ignatie, dupăce sinodul, protestând împotriva acestei illicite ingerințe a guvernului, hotărî amânarea ședințelor, îl luă de braț pe meltoșagos-ul îmbrăcat în diszmagyar și-l târî după dânsul până la poarta seminarului, trăgând cu ochiu în stânga și dreapta deputaților cari aplaudau din răsputeri. Totul se petrecu cu o iuțeală de o clipă care nu-i dădu răgaz delegatului ministerial să se desmetecească. Hotărît lucru. Dl. Barabas călcă și de data aceasta cu stângu, ca de atâtea ori în viața sa de patriot improvizat.

Am putea continua cu înșirarea momentelor tragicomice, cari îl consacră pe dl. Barabas de idol al ungurimii arădane, căci d-sa nu și-a părăsit o clipă conduita din trecut. Iar când prilejul de-a dovedi cu fapte ura sa nestăpânită față de noi, nu se mai ivi, și-a luat refugiul la vorbe. Dela înfăptuirea unirii încoace, d-sa la toate răspântiile, la toate ocaziile prielnice ne înjură, făcând spume la gură. Dela inepțiile debitate acum câțiva ani, cari îl făcură celebru, că țăranul roman își confundă adesea femeia cu scroafa cu care trăește sub acelaș acoperiș, și până la recentele sale vorbării inconștiente, din gura d-lui Barabas erupe aceiași lavă a disprețului față de tot ce e românesc. Să fie aci cazul unui senil care-și uită pe ce lume trăiește, pentrucă straturile cerebrale care-i mai funcționează îl localizează cu decenii în urmă, sau vrea dl. Barabas cu orice preț să ajungă, prin mij. a ele de corecțiune pe cari i le-am putea aplica, un martir al neamului său? In cazul întâi nu putem decât să regretăm ravagiile neiertoarei bătrâneți, în cel din urmă însă îl asigurăm că provocările sale ne lasă reci. Dacă concetățenii noștri unguri se complac a vedea în Barabas Bela un simbol al aspirațiunilor lor oculte, n'au decât s'o facă. Noi oricât ne-am trudi să fim altfel, nu vedem în Dsa decât aceiași figură lamentabilă de Don-Quichotte, în care ne-a apărut oridecâteori încearcă să evadeze din mediocritatea la care îl osândise destinul.

„Frumosul vis" al dlui dr. Barabas Bela

— d. Barabas retractează. „Noapte bună". — Când un ministru român „se incumetă".

Cetim în cele două ziare maghiare din localitate scrisoarea dlui dr. Barabas Bela prin care acesta retractează unele afirmațiuni cari vizau alegerile comunale. Pentru cunoașterea cazului, arătăm starea de fapt, ca cetitorii să și dea seamă de rătăcirile dlui Barabas inainte de a cunoaște părerile dlui ministru Vaida.

După terminarea alegerilor comunale și acelei municipale d. Barabas a afirmat că alegerile i se păreau „ca un vis frumos". Această afirmație a Dsale a fost citată intr-una din ședințele camerei de deputați de către d. ministru de interne dr. Vaida Voevod, pentru combaterea afirmațiunilor opoziției, intrucât aceasta susținea în parlament că în alegerile comunale s'au săvârșit abuzuri și ilegalități. Aflând d. Barabas de utilizarea declarației dsale a dat imediat in cele două ziare maghiare din Arad o scrisoare prin care retractează declarația făcută și afirmă că acel „vis frumos" se referea la alegerea municipală. Dar d. Barabas a mai complectat acest „vis frumos" afirmând în scrisoarea dsale că alegerea municipală a fost atât de liberă încât „alegătorii puteau vota și câte de trei ori".

Aceasta este dar starea de fapt: Acum se vedem dacă d. Barabas e sau nu sincer și dacă a fost nevoe de o asemenea retractare.

Inainte de a scrie acea scrisoare, de bună seama, că d. Barabas o fi consultat cartea de visuri din care o fi cetit că e cazul retractării. L-a supărat până la superlativ pe președintele organizației locale a partidului maghiar că un ministru român utilizează o declarație a lui în parlamentul României și s'a temut de eternizare în analele parlamentului românesc. D. Barabas să fie liniștit și să viseze netulburat de nimeni, pentrucă, visurile dsale sunt de obște cunoscute și nu mai e nevoe de nici o deslegare sau tălmăcire a lor. De aceasta nici nu căutăm să le tălmăcim. Obiectivitates ne face ca să lămurim numai o stare de fapt și să legăm unele comentări servind mai mult publicului românesc.

Să vedem dar. Alegerile comunale au adus rezultatele cari azi sunt cunoscute de toată lumea. Partidul național țărănesc deși n'a voit să dea acestor alegeri caracterul politic totuși față de strădoințele opoziției și față de conduita partidului maghiar a fost nevoit să dea lupta și el acolo unde a fost provocat.

Nu e nici o nevoe ca d. Barabas să retracteze căci însuși rezultatul alegerilor comunale confirmă că ele s'au făcut în deplina libertate și fără vre o presiune politică. Dovadă că în comunele ungurești maghiarii își au și ei reprezentanții lor în consiliile comunale si chiar și în funcțiunile comunelor, cum în funcțiunile de primar, ajutor și casar comunal. Cauza retractării prin urmare ni se pare tendențioasă și chiar ilariantă. Dacă d. Barabas crede că aceste alegeri n'au fost „un vis frumos" pentrucă comunele românești și-au ales primari și consilieri români fără nici o presiune sau indicațiune din cetatea Dunării, atunci are dreptate: în adevăr visul e foarte urât pentru Dsa, dar să ne ingădue să afirmăm că pentru noi este cel mai frumos vis. Așa dar d. Barabas și-a dat arama pe față, a fost sincer. Nu i-au plăcut alegerile comunale pentrucă nici prin vis nu i-a trecut vreodată să ne guvernăm odată și singuri.

D. Barabas afirmă că numai alegerea municipală a fost „un vis frumos", dar numai pentrucă „alegătorii s'au bucurat de o prea mare libertate, încât puteau să voteze și câte de două-trei ori". D. Barabas a fost sincer și are dreptate: La secția III. de votare din Arad în adevăr au fost deținuți și arestați doi alegători maghiari prinși în flagranț, votând cu bilete false de două ori cu partidul maghiar! — Ei, d. Barabas este în drept să remarce acest lucru. De ce nu?

Și să vedem de ce a trebuit să retracteze d. Barabas dacă, cum am văzut, cu nimic nu este intemeiată retractarea pe alte motive. A crezut d. Barabas că retractând va lua arma din mână dlui ministru Vaida? D. Barabas foarte s'a inșelat dacă crede că partidul național-țărănesc nu are alte arme cu care să retușeze atacurile.

Dacă scrisoarea dlui Barabas în fond nu ne-a cauzat nici o supărare totuși ne-a suprins ca formă. D. Barabas scrie că d. ministru Vaida „s'a incumetat" sau „s'a dedat" (ungurește: vetemedett) să utilizeze declarația Dlui. Apoi îi răs-

Continuare în pagina III-a.

BULETINUL AGRICOL

al Camerei de Agricultură a Judeţului Arad

Preţul cerealelor pe piaţa din Arad în ultimele zile.

Grâu	Lei 500.—510.—	per 100.	kg.
Orz	„ 290.—300.—	„ „	„
Ovăs	„ 300.—310.—	„ „	„
Porămb . . .	„ 260.—280.—	„ „	„

Preţul vitelor pe piaţa din Arad în ultimele zile.

Părechea de cai	Lei 15—25000.—
„ „ boi	„ 15—20000.—
„ „ porci . . .	„ 2—4500.—
Vacă	„ 6—9000.—

Activitatea Camerei pe anul 1929.

Activitatea Camerei de Agricultură a Judeţului Arad pe baza proectului aprobat de Comitetul de Direcţiune şi Plen a fost desfăşorată în direcţia diferitelor ramuri economice, cari constituesc agricultura şi anume: Agricultura propriu zisă, Zootechnia, Silvicultura, Pomicultura, Avicultura, Apicultura şi alte operaţiuni de ordin general ce stau in strânsă legătură cu menirea şi scopul unei instituţiuni de profesiune cu caracter public.

Toate aceste ramuri de operaţie pe categoria secţiilor susamintite au fost efeptuite în cadrele posibilităţilor bugetului nostru de Lei 11,001.176.— relativ destul de modest faţă de complexul necesităţilor ce se prezintă pentru agricultura acestui judeţ atât de desvoltată în toate păturile ei de cultură.

In primul rând ne-am dat năzuinţa să scoatem în relief acelea părţi ale vieţii noastre agricole cari le credem a fi necesare pentrucă în massa populară dela ţară să ridicăm un mai viu interes faţă de majoare producţie pe toate terenurile de cultură, nu altcum şi faţă de intensificarea gospodăriilor indreptând agriculturii cu fel şi fel de mijloace ce ne stau la dispoziţiune pentru a-i dirigea pe un făgaş posibil mai rentabil şi corespunzător vremurilor de azi.

Suntem în clar cu situaţiunea agricultorului dela ţară şi ştim prea bine că intre imprejurările de azi luptă cu greutăţi supraomeneşti pentru a-şi putea recâştiga echilibrul de odinioară şi tocmai pentru aceia, afară de sprijinul multilateral pe care ne sforţăm a-l da din fondurile de cari dispunem, am căutat să-i putem câştiga şi debuşeul necesar recoltei ce a avut de scos pe piaţă. In direcţia aceasta am tratat şi tratăm şi de prezent cu mai multe case de mare renume din străinătate cărora avem intenţiunea a-le concentra intreg produsul de cereale animale şi alte pentruca prin eliminarea intermedierului să-i scoatem un venit real mai onorabil şi un preţ mai acceptabil.

In acest ordine de idei, pentru ajutorarea sorţii agricultorilor noştri am incheiat contracte cu fabricele din străinătate şi relativ importul diferitelor maşini şi unelte agricole care spre bucuria noastră putem afirma că sunt foarte favorabile, intratât că, faţă de preţurila depe piaţa dela noi numai puţin decât cu 40% au fost mai eftine, afară de inlesnirile simţitoare ce li s-au dat din fondurile noastre bugetare.

Tot la fel am năzuit a realiza o inlesnire pentru populaţia noastră agricolă şi pe alte căi cari aparţin sferei noastre de activitate, zootechnie, apicultură, avicultură etc. In baza acestora deci avem onoare a Vă substerne în mod detailat, darea noastră de seamă asupra activităţii ce am depus in anul trecut, inşirate fiind după importanţa lor, aşa cum au fost trecute şi înbuget.

Biroul Camerei.

Camera este compusă din membri aleşi, de drept şi cooptaţi şi anume:

Preşedinte: Dr. Iustin Marşieu, Arad

Vice-preşedinte: Dr. I. Borneas, Arad

„ „ Dumitru Nica, proprietar, Moroda.

Director: Nicolae Popeseu.

Secretar-Prezidenţial: Dr. Cornel Luţai, Arad.

Membrii aleşi:

Dr. Emil Micloşi, Arad. Ioan Chera, Arad. Luca Raicu, Arad. Constantin Imbroane, Arad-Gai. Dumitru Drăgan, Nădlac. Gheorghe Ruja, Buteni. Ioan Burza, Pâncota. Ştefan Harşani, Rovine. Simion Mârza. Miniş. Ioan Memete, Chişineu. Iova Rus, Ineu. Iohann Vormittag, Glogovaţi. şi Pavel Bogdan, Iosăşel.

Membrii de drept.

Dr. Iustin Marşieu: Prefectul Judeţului Arad.

Iuliu Caba, Administratorul Financiar, Arad.

Lazar Perian, Consilier Agricol, Arad.

Dr. Alexandru Gh. Martha, Primmedic vet. judeţean Arad.

Insp. Gen. Ing. Ioan Pisc, Dir. Regiunei IX. Silvice Arad.

Ladislau Purgly, ca reprezentant Soc. Anon. a Agriculturilor Arad.

Axente Secula, ca delegat al Camerei de Comerţ.

I. Giurgiu, ca delegat al Comisiei Judeţene.

Cornel Grozda, ca delegat al Ministerului Muncii.

Dr. Cornel Luţai, ca Preşedinte al Comisiunei Iuterimare Arad.

Membrii cooptaţi.

Ing. Ludovic Băcilă, Inspector Silvic Arad.

Maior Aurel Birtolon, proprietar-Conop.

Valer Felnecan, preot gr. ort. rom. Sâmbăteni.

Virgil Economu, Administratorul Fermei Ciala.

David Popovici. Medicul veterinar al oraşului Arad.

Corpul funcţionarilor se compune din: 1. Director, 1. Secretar, 1. Contabil, 1. Impiegat, 1. Dactilografă, 1. Grădinar, 1. şofer şi 1 camerist.

Din aceştia grădinarul şi şoferul au fost retribuţi ca diurnişti, iar restul din alocaţia cuvenită la art. 1. ca personal bugetar.

Registrul de intrare prezintă un număr de 4880. acte ce ni s'au inaintat cu anul trecut, care până la finea anului adecă până la 31. Decembrie 1929 au fost rezolvate toate fără excepţie.

Adresele expedate au fost 8893. pe anul intreg.

Şedinţe ale Comitetului de Direcţiune am avut în decursul anului 10. (zece) cu a căror ocaziune au fost desbătute în total 186. cauze diferite iar Plenul Camerei a ţinut o şedinţă cu care ocaziune au fost desbătute şi rezolvate in total 11. chestiuni de ordin general.

In decursul anului trecut am distribuit in total 12.000.— publicaţiuni de specialitate, cari au fost redactate in limbaj popular pentru a putea propaga şi pe aceasta cale intr'o măsură oareşi care sfaturile diferite intre agricultorii noştri.

Tot la fel am distribuit şi 3000. buc. broşuri de acelaş interes ca publicaţiunile. Toate aceste au fost date gratuit amatorilor.

Demonstraţii cu semânţe diferite şi cu ingrăşăminte chimice au fost infiinţate in total 450.— peste intreg judeţul.

Deplăsări din interes oficial au fost făcute in total 215.—

Inventarul Camerei prezintă azi in bilanţ valoarea totală de Lei 541.949.—

Muzeul la fel — care de altcum insă nu este complect — prezintă suma de Lei 191.993.— ca valoarea pentru activul Camerei.

Secţia Agricolă.

In aceasta direcţiune am ţinut să continuăm programul nostru bine stabilit incă din anii premergători şi anume; să eliminăm din folosinţă semânţurile diferite de până acum, introducând in locul acestora altele mai noui — selecţionate — cari prezintă absolută garanţă pentru viitor, având in vedere calitatea corespunzătoare recerinţelor de azi depe piaţă şi cantitatea ce intenţionează a realiza fiecare gospodar pe holda sa.

Pentru aceste scopuri ca să ne putem convinge singuri de insuşirile semânţelor privitor la capacitatea de producţie şi aclimatizare, am format ca şi in anul trecut mai multe câmpuri de experienţă: La ferma Statului Dohângia-Chişineu, la Şcoala de Agricultură în Rovine şi în fine la Ferma Statului Semlac.

Avem afară de acestea 6. câmpuri pe incercare cu 4. repetiţii cari au fost infiinţate in diferite regiuni ale judeţului la proprietarii mai de seamă.

Tot asemenea avem infiinţate pela micii agricultori cca. 80. Câmpuri de incercare cu 4 soiuri de grâu, idem de a putea cunoaşte, insuşirile acestora faţă de sol climă etc. din aceea comună.

Din aceste câmpuri am intenţionat să incredinţăm un număr oareşicare şi D-lor Invăţători de pela Şcoalele de Stat căroră le-am făcut ofertă foarte favorabilă in ceeace priveşte procurarea semânţelor, cu cari urma să facă experienţele pe pământurile ce le-au obţinut dela Stat pentru astfel de scopuri insă zădarnice ne-au rămas toate năzuinţele ce am depus intrucât la apelul nostru nu ne-a sosit nici un amator din intreg corpul didactic ce avem in judeţi.

Aceste experienţe le facem an de an în diferite regiuni ale judeţului, urmând ca după datele ce culegem să putem alege soiul care este mai potrivit acelui sol şi regiune.

Din semânţele importate cari corespund şi cari intenţionăm să le generalizăm am dat pentru inmulţire la mulţi proprietari de seamă din judeţ cu aceea condiţiune ca pe anul viitor să putem ridica intreagă recolta pe lângă condiţiuni de plată corespunzătoare, urmând ca după aceia să le distribuim agricultorilor cu preţ redus.

In decursul anului 1929, am distribuit prin acţiunile noastre următoarele cantităţi:

Grâu selecţionat diferite soiuri	2990 m.
Orz „ „ „	121 „
Ovăs „ „ „	612 „
Porumb „ „ „	65 „
Semânţă de sfecle furagere	16 „
Măzăriche	325 „
Lucernă decuscutată . . .	25 „
Trifoi roşu	52 „
Cartofi	300 „
Total deci	4506.—

în valoare de Lei	3,784.398.-
din care reincassat prin vânzare	Lei 2,697.639.-
iar restul ce rămâne de	Lei 1,086.759.-

a fost acoperit în $^2/_3$ parte din subvenţiunea ce am primit dela Ministerul de Agricultură şi Domenii prin Uniunea Camerelor de Agricultură pe când pt. $^1/_3$ parte am contribuit noi din fondurile noastre ce avem create în buget.

Modalitatea de distribuire a fost pe câte se poate de uşora pentru agricultori, intrucât noi am dat semânţe selecţionată şi binecurăţită gata pentru insemânţare, care ne-a costat cu 25-30% peste preţul grâului de prima clasă cu preţul depe piaţă a grâului de comerţ amestecat cu corpuri straine, cum de altcum se obicinueşte în general. Acest preţ a fost stabilit la aceea vreme la suma de Lei 520.— per 100. kgr. Pe lângă aceasta acelor comune cari au făcut comandă de vagoane complecte, am plătit şi spesele de transport până la destinaţie.

Inainte de a incepe insemânţările de toamnă Camera a infiinţat in diferite comuni ale judeţului 15. staţiuni de curăţirea seminţelor, punând la dispoziţiunea populaţiunei in mod gratuit toate trieurile ce avea in magazie. In urma acestora a putut ajunge ca in decursul timpului cât aceste staţiuni au rau in funcţie să se cureţe pentru insemânţare cca 500 mm. grâu.

Cu aceiaşi ocaziune am oferit acestea trieure comunelor cu preţ redus de 50% din preţ pentruca aceste staţiuni să fie permanent deschise şi puse la dispoziţiunea publicului in mod gratuit.

Unele dintre comune au şi cumpărat iar altele vor prelimina suma necesară în bugetul anului viitor.

Cu ocaziunea distribuirei de semânţe am pus la dispoziţiunea agricultorilor în mod gratuit toate aparatele noastre „Lotria" plus preparatul „Tillantin" cu care au făcut saramurarea grâului.

Intenţiunea ne-a fost să obicinuim populaţia la o procedură mai nouă mai modernă în ceeace priveşte saramurarea grâului in mod uscat.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Continuare din pagina I-a.

pundem dlui Barabas că nici un ministru român, de orice nuanță politică, în parlamentul român nu se încumetă ci are toată libertatea de a se pronunța liber și fără ocol chiar și atunci când e vorbă de d. Barabas. Pentru aceasta nu e nici o nevoe ca acel ministru să „se incumete sau să se dedeie“ sau să indrăznească“. Acest limbaj insuși confirmă, de câtă libertate se bucură d. Barabas cu semenii săi în România, de poate chiar și „să se dedeie sau să se incumete sau să indrăsnească“ a se pronunța în acest fel de un ministru român. Recunoască D. Barabas că în Ungaria nu puteai să te pronunți în acest chip nici despre un prefect de județ. Credem că nu dorește d. Barabas să ne travestim in sumanul orgolioasei ținute a prefecților de odinioară? Nu credem să o dorească.

Dar cât privește alegerea consiliului municipal dela Arad, ne dă voe ca incheiere să afirmăm și noi că a fost ca un „vis frumos“. Iată de ce pentrucă frații Români s'au invrednicit a se aduna sub un singur steag și nu a mai fost nevoe ca intr'un caz de pactare cu partidul maghiar d. Krenner și ai săi eventual să voteze cu blocul comunist. Nu o poate trăgădui nimeni că așa s'ar fi intâmplat.

Are dreptate d. Barabas. Alegerea dela Arad a fost în adevăr un vis frumos iar pentru asta nu a mai fost nevoe de constătările Dsale. Numai că noi le-am trăit aceste zile iar d. Barabas le-a visat.

„Citiți și răspândiți „Românul“

Cum se constitue o roată de voinici.

Roata de voinici poate organiza orice aderent al partidului național-țărănesc cu tragere de inimă față de săteni. Astfel o roată de voinici va putea fi organizată de către preotul sau învățătorul satului, de către prețedintele organizației comunale a partidului de către preotul, învățătorul satului vecin, cu dragoste față de partidul național-țărănesc.

ACT CONSTITUTIV

Incheiat in ziua de.....1930 in adunarea de constituire a **Roatei de Voinici** din comuna.....Județul..... de față fiind domnii.....

D-l.....delegat al „Chemării Tineret. N.-Țărănesc“ arată scopul și menirea organizației, face istoricul mișcării precizând că această organizațiune se alcătuește în cadrele Partidului Național-Țărănesc.

Toți tinerii declară că adoptă Statutul pentru organizarea tinererului și se vor supune cu o disciplină necondiționată tuturor ordinelor primite dela Conducerea Centrală.

Voinicii aleg pe fratele.....ca stegar și declară că se pun sub conducerea lui.

Drept care s'a incheiat, citit, aprobat și semnat acest act constitutiv al roatei în două exemplare dintre cari unul se păstrează în archiva locală iar celălat se trimete centrului din Arad.

(Urmează apoi numele și subscrierea tuturor acelora cari s'au inscris la voinici.)

Un exemplar din acest act se va trimite pe adrese de mai jos, iar celalalt act se va ținea în arhiva organizației.

Dupăce s'a constituit roata, voinicii își vor alegea un stegar, cel mai de seamă voinic, care trebue să știe și carte.

Orice corespondență privitoare la voinici se va trimite pe adresa dlui dr. Ursuți Avram advocat în Pecica.

Congresul averescan

Mâna de partizani, a generalului Averescu si a dictatorului — parodie — Goga, — răsletiți singuratici în cele patru părți a țării, s'au adunat în congres la București. Congresul a avut loc Duminică și aci eroii cărămizii din 1927, s'au pus pe vorbărie tot așa de harnici de gură ca în noaptea de pomină, când goniți de cărămidă, mânile lor au dat un iureș prin banii statului. In lungi discursuri — apă chioară — au lovit și batjocorit instituțiile cele mai sacre ale țării. Vorba lor murdară și imbibată de bale scârboase, a atins și a mânjit tot ce este mai sfânt și mai sacru în țara aceasta, vorba lor imbibată de venînul dorințelor nesatisfăcute și ura individiei neputincioase transformate pentru ocasie în lingușeiri feline, au spurcat poporul, pe care dictatorul — parodie, l-a împușcat, au atins Regența, care — conștientă de rolul ei — nu-i aduce la guvern, au mânjit guvernul pentru că nu le cedează locul.

Dar vorba ca vorba, dar și felul de a gândi al averescanilor e ciudat.

Poate sunt semnele bătrâneții care se apropie distrugătoare, poate sunt semnele cari prevestesc îndeplinirea zicalei românești, că la bătrânețe omul ajunge în mintea pruncilor. Ori gândirea ciudată pe care o manifestă, se datorează anemiei financiare a averescanilor de când nu mai sunt la cârma țării a cărui buget l-au transformat într-o vacă bună de muls. Voiu cita un singur exemplu din faimoasa gândire averescană. Generalul în discursul său de Duminică, a spus că numai are incredere în Regență și nici nu mai are ce aștepta dela ea. Pe de altă parte, votează o moțiune în care cere Regenței înlăturarea imediată a guvernului Maniu și aducerea partidului poporului la cârma țării, ca să continue opera de refacere a țării. Și această moțiune o trimite Regenței prin fostul ministru Meisner. Recapitulați și analizați puțin procedura.

Aceasta e neseriositate.

Caracterul general a politicei dusă de partidul averescan. e neserioasă. O acțiune serioasă în două guvernărni averescane, nu s'a văzut. Neserios a fost și congresul de Duminică, când s'au vorbit și despre lucruri pentru cari ziarele cari le-au reprodus au fost confiscate și despre fapre cari a doua zi au trebuit desmințite de insuși ziarul generalului. Deci nerușinare și neseriositate pe toată linia. Și mai au pretenția să fie luați în serios!

Silviu Rașcu.

Guvernul sovietic renunță la persecutarea burghezilor. Se anunță din Moscva că guvernul sovietic a publicat un decret senzațional, prin care declară că populația „neproletariană“ nu trebue persecutată, ci se va introduce și pentru ea aceleași cartele de hrană ca și pentru lucrători, și nu va fi evacuată din locuințe, cum s'a procedat până acum impotriva ei.

Cercurile politice din Moscva comentează acest decret, care constitue o deviare dela politica urmată până în prezent impotriva clasei burgheze.

N. Red. Din cele de mai sus, resultă în mod clar, că regimul bolșevic ce de 10 ani stăpânește Rusia, în mod volnic, se clatină, e pe ducă. Să-i fie drumul lin și ușor...

Politica în școală.

(Urmare) **de I. Cădariu.**

2. Școalele urbane au fost impănate cu o mulțime de protejate, unele fete tinere, cari n'aveau stagiul legal pentru a putea fi învățătoare la oraș (deci o evidentă călcare a legii). In chipul acesta s'a ajuns la situația extrem de ciudată (dar în acelaș timp și foarte elocventă), că nu numai la cele mai multe școale urbane mixte, ci chiar la coala de băieți, majoritatea covârșitoare posturilor să fie dată femeilor (cu o ransparentă preferință pentru cele... nostime") De dragul adevărului trebue să precisăm, că acest punct al „activității didactice“ a lui N. C. se datorește în cea mai mare parte „colaborării“ foarte viguroase a „demnului“ său tovarăș: *Dimitrie Olariu.*

Iată, de pildă, un caz foarte caracteristic: La școala *de băieți* Nr. 1 din Arad, prin colaborarea Olariu-Cristea, 'a înființat un nou post de... *învățătoare.* Mai intâiu, chiar de era necesară înființarea noului post, acesta la o școală de băieți nu putea fi decât un post de învățător-bărbat, și nici decât de învățătoare. Dar lucrul este și mai grav. Inființarea postului nu era nici măcar necesară. In adevăr, art. 65 al legii inv. primar prevede 60 elevi pentru un învățător. Ori, cl. I. la șc. No. 1 — pentru care s'a înființat al 2-lea post, — nu avea atunci decât 58 elevi, adecă mai puțini de câți prevede legea pentru un singur post. Și dacă totuși s'a inființat și al 2 lea post (și încă cu caracter feminin, la o școală de băieți), aceasta dovedește că s'a creat un post de complezanță pentru plasarea vre'unei protejate, Evident, nu?

3. In schimb, dualitatea Cristea-Olariu a zorit din greu să înlăture dela locurile lor pe cei mai de seamă membri ai corpului învățătoresc din oraș și județ, pentru că aceștia nu acceptau să le serviască de instrumente, ori nu erau de aceeaș coloare politică cu dânșii. In acest scop ei alcătuiseră un tablou al „nepartizanilor“, un fel de „carte neagră“. Șicanele și „anchetele“ curgeau cu nemiluita. Oare și această „ideologie“ „a tâșnit din camera păcii și a dragostei“ (expresia autentică a lui N. C.)? Dar spre marele lor necaz și spre norocul școalei, șeful inspectoratului școlar dela Timișoara a retezat scurt pofta de răsbunare a celor doi aliați prin josnicia intențiilor.

4. Ministr. Instr. Dir. gen. inv. pr. sub No. 17094/1926 dăduse ordin ca orarul să fie pe ziua întreagă. Totuși N. C. — în opoziție cu ordinul Ministrului — permite (sub. Nr. Reviz. șc, 1672/1926) unor protejate să țină lecții numai înainte de masă, pentru motivul că acele învățătoare... au locuința departe de școală (cale de vreo 15 minute)! Deci interesele școalei erau subordonate intereselor de comoditate ale protejatelor „dlui revizor“.

5. In a. 1926 N. C. a scutit, ilegal și fără nici un motiv, de amenzi școlare (definitive) pentru absențe nemotivate dela școală, pe fiica omului de serviciu al fostului prefect Georgescu. Art. 14 al legii respective, spune că numai inspectoratul școlar poate da scutiri, în cazuri de boală. Ori, N. C. era atunci revizor; și chiar dacă ar fi fost inspector, el nu putea da dispenze fără nici un motiv. Pentru acest abuz Ministerul următor l-a pedepsit cu o amendă de 500 Lei (sub No. 43773/1926)

6. Administrarea banului public subt „conducerea“ lui N. C. s'a făcut în așa fel, că dânsul a fost înlăturat din post și trimis la parchet, precum se știe. Oare această măsură s'a luat fără nici un motiv, numai așa de... florile mărului?

7. S'au făcut rețineri arbitrare și abuzive din lefile învățătorilor. Mie, de pildă, N. C. — folosindu-se de calitatea sa de revizor — mi-a oprit din leafă taxa de membru al „Asociației“, deși am protestat și am declarat categoric că nu voiu să fiu membru al acelei asociații, transformată în agentură politică. Iată deci un abuz de putere oficială! Și mai ales ciudata mentalitate de a face pe cineva cu sila membru al unei asociații aservită intereselor politice!

Dar nu numai atât. Incă nici până în ziua de astăzi (dupa 5 ani) casieria Asociației — deși am solicitat-o — nu mi-a confirmat achitarea taxei de membru. De aici ar urma că taxa, ce mi-s'a reținut din leafă, nici până astăzi n'a fost trimisă la destinație, ci s'a evaporat cine știe pe unde. Adecă, mai bine zis, s'ar cam putea ști pe unde, căci doar' nu de florile mărului... etc.

Și încă ceva. N. C. nu-mi trimite convocarea pentru adunările Asociației, pentru că — spune el — am zis că nu voiu să fiu membru. Așa? Dar taxa de membru mi-a știut-o reținea? In adevăr frumoasă logică! O fi și asta o „idee“ din acele ce „bâjbăe“!

6. Când cu afacerea taxei amintită la punctul precedent mă găsiam în biroul revizoratului, N. Cristea mă apostrofează cu cuvintele următoare: „*Când vorbești cu* **mine,** *nu sta cu mâna în buzunar, că te dau afară!*“. ...Sărmană lume! A ajuns țiganul impărat! Când N. C. era dascălul obscur din Mândruloc, eram pentrn el: „Frate dragă!“ Acum: „Când vorbești cu mine... etc.“ Acest mic incident este foarte caracteristic pentru fizionomia sufletească a omului nostru.

Dar incidentul a avut și urmare. N. Cristea în devălmășie cu „prietenul“ Olariu m'au reclamat la inspectoratul școlar pentru — Țineți-vă bine să nu amețiți! — „atitudine necuvincioasă in fața **superiorului**“. (Uf! **Superiorul...!**). Iată oamenii „păcii și ai dragostei“!

Pomelnicul complet al isprăvilor celor 2 „superiori“ Cristea et Olariu ar fi foarte lung, aproape inepuizabil. Cele câteva înșirate aci, credem că ajung pentru a-se convinge ori cine, cât de „demni păzitori ai învățământului“ „sau dovedit acești indiviz, asupra cărora cade intreagă răspunderea în fața posterității, pentru năpasta ce a căzut asupra nenorocitei școale românești din jud. Arad.

Va urma.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

In atenția dlui primar

Cererea justă a unui club sportiv românesc din Gai.

Acum trei ani a luat ființă în suburbia Arad Gai un club sportiv românesc sub numele „Venus“ în care s'au înjghebat o seamă de intelectuali și țărani localnici iubitori de sport. Acest club numai cu mari sacrificii a putut resista greutăților cari de obicei vin în calea oricărei tinere organizațiuni. Echipamentul a fost cumpărat pe banii adunați dela membri și datorită unei mari străduinți, azi societatea se enumeră între organizațiunile bine intemeiate românești din Arad.

Societatea de curând a înaintet primăriei o cerere pentru a obține un teren sportiv unde să execute exercițiile sportive. Fiind cazul unei grabnice trebuințe de acest teren, ne facem ecoul unanimei dorinți ca primăria orașului Arad să atribue acestui club sportiv terenul din piața sf. Elena care actualmente este în mâna societății sportive „Juventus“ — din aceaș suburbie.

Când și pe calea publicității ne adresăm conducătorilor orașului Arad, aflăm de bine a atrage atențiunea asupra atitudinei clubului sportiv „Juventus“ membrii căruia, în majoritate maghiari, cu fiecare ocaziune, la emulațiile sportive, aruncă invective publicului românesc probând complecta inexistență a loialității față de patria în care trăiesc. Cum intre aceasta societate și municipiu nu s'a perfecționat nici o înțelegere definitivă asupra posesiunii terenului sportiv, găsim nimerit ca față de această societate „Juventus“ să solicităm dlui primar sprijinirea societății românești „Venus“. Pentru a dovedi ținută neloială a clubului „Juventus“ reamintim scandaloasa atitudine din ziua de 23 cor., la emulația dintre echipa sa și acea a societății „Venus“, când asistența românească a fost ținta numeroaselor injurii, dintre cari ca mai ușoară amintim numai pe acea de „mămăligari“ (pulickások).

Iar pentru a dovedi că soc. „Venus“ este românească dăm aci numele membrilor celor două echipe. Iată. — In soc. Juventus: Kleics, Fabian, Fericean, Kontros, Jakab, Sinko, Kőrösi, Wagner, Leszni, Incze, Kasnicza, Botos, Béke, Gombos, Odrucsek, Bojtár, Koss și Bozsoki. Iar în echipa „Venus“: Oprea, Roșu, Morcov, Beju, Răsădean, Ionescu, Bogățian, L. Putici, Popian, Stoinescu, Pupe, Ardelean, Stoia, Barbu, Măgurean, Crăciun.

Credem că suntem perfect înțeleși și avem credința că soc. „Venus“ va găsi sprijinul bine meritat. *Red.*

Conspirație comunistă la Sofia. Poliția a arestat în ultimele zile 315 comuniști, bănuiți de a fi organizat o nouă conspirație împotriva statului bulgar. Intre arestați se află 20 de comuniști care fuseseră expulzați din țară și s'au reintors în Bulgari în baza unei amnistii acordate de guvern. Agitatorii au fost interogați la Prefectura de poliție din Sofia.

Biserica poloneză împotriva persecuțiilor din Rusia. Mitropolitul Dionisie al Bisericii ortodoxe din Polonia a publicat un mesagiu prin care invită pe credincioși să ia parte la slujbele religioase ordonate de Sinod pentru victimele persecuțiilor religioase din Rusia sovietică.

Cronică externă

Tot Conferința navală...

despre care scriam mai zilele trecute că e pe cale să și dea sufletul în mâinile... Societății națiunilor dela Geneva voiu scrie și acum.

Delegații francezi, în cap cu ministrul de externe — dl. Briand — au părăsit lucrările conferinței, deoarece pretențiile lor erau rău privite de delegații celorlalte țări, iar francezii, nu puteau accepta cererile americanilor, englezii pe de altă parte nu se înțelegeau cu italienii, deci ceartă-n toi. Francezii văzând aceasta, au lăsat toate baltă, gândind în sinea lor și cu bună dreptate, că de va avea cineva lipsă de ei, îi va chema, și așa fără ei nu vor face nici o treabă. Și așa a și fost. Abia au ajuns francezii acasă și cei dela Londra au și telegrafat după ei.

Ziarele engleze, după plecarea francezilor, au și început să scrie că francezii au plecat dela Londra ca să strice conferința. Ziarele franceze le au răspuns însă, că miniștrii francezi, mai au și altă treabă de făcut acasă, nu numai să se plimbe la Londra și deacolo la Paris. Lucrurile s'au liniștit deocamdată. Francezii se vor intoarce la Londra și conferința va continua. Care va f. sfârșitul acesteia și folosul care-l va aduce păcii și omenirii e greu de știut: Până când fiecare vrea să tragă jarul pe coca lui, treabă cu siguranță nu vor face. Și aceasta e rău. *s. m.*

Spectacole.

Barca lui Noe

Film sonor.

Sub conducerea primăriei arta cinografică, a câștigat foarte-foarte mult. Filmele din ce în ce mai bune, au contribuit la creiarea unui public credincios artei mute, ceeace a determinat pe conducătorii acestor intreprinderi, să introducă și filmul sonor și cinematograful „Central“ a fost amenajat în acest scop. Seria filmelor sonore a fost începută cu „Singing-Fool“, continuând cu „Cântecul Cozacilor de Don“ după care „Regina neincoronată“ iar al ultimul și cel mai superb din filmele sonore: „Potopul-Barca lui Noe“ în frunte cu Dollores Castello și Georges O. Brien, în care se face o paralelă intre potopul catastrofal din timpul lui Noe și răsboiul mondial. Realizarea e desăvârșită, icoanele și efectele potopului și a răsboiului sunt redate foarte bine și sunt pline de omenesc.

Filmul cu siguranță va face serie și va fi apreciat de publicul amator de frumos.

„Marele Duhovnic“

de Victor Eftimiu

Duminică seara, a avut loc pe scena teatrului orășănesc reprezentația piesei: „Marele Duhovnic“ de Victor Eftimiu, de către turneul oficial al Teatrului Național din București. Despre lucrarea dramatică a dlui Eftimiu — care nu e nici mai bună, nici mai proastă decât celelalte lucrări dramatice, doar situată în alt mediu — nu mai am ce scrie, după cele scrisă de cronicarii dramaticei din capitală. Jocul superb al actorilor a câștigat întreagă sală, care a aplandat frenetic. Rolurile principale au fost deținute de: dșoara Sorana Topa, dnii Calboreanu și Băltățeanu.

Serbarea școlii normale de băieți

Marți după masă, în localul teatrului, Școala normală de băieți a dat o serbare, în memoria patronului său „Dimitrie Țichindeal“. In programul de coruri, executate ireproșabil sub conducerea dlui prof. Lipovan Ioan, au fost intercalate o serie de exerciții gimnastice sub conducerea dlui prof. Doboș, exerciții acompaniate de orchestra școlii, au fost exerciții grele, dar au fost executate fără greșală.

Tot în cadrul corurilor au mai fost câteva declamări din Goga și Topârceanu, foarte reușite.

Intenționat am lăsat la urmă conferința dlui T. Mariș, despre Țichindeal pentru că prea a fost frumoasă și sfârșitul prea trist. Și cum se nu fie trist, când ținta lui Țichindeal, primul director al școlii normale — a preparandiei — din Arad, a fost ca școala să fie în centrul orașului, iar astăzi e alungată afară din oraș, fără local și așezată provisoriu în fostele paviloane ale aviației amenajate în acest scop. E trist și tristețea se'ntinde tot mai mult asupra Aradului cu un trecut așa de glorios.

Lipsa publicului dela serbare, nici nu trebue s'o mai remarc, căci e obișnuită.

Cel care primește palmele

L. Andreev.

A doua trupă bucureșteană în turneu săptămâna aceasta: trupa teatrului Regina Maria, a reprezentat Mercuri seara „Cel care primește palmele“ de L. Andreev. E povestea simplă a unui domn nenorocit, care în viața lui a încasat mereu... palme. Interpretarea în frunte cu marele Ion manolescu a fost desăvârșite. Aplauzele furtunoase au fost modestata răsplătire a publicului.

S. M.

Culturale

Conferința

Duminică 30 Martie c. ora 5 d. m. Dl. prof. univ. Ștefan Bogdan: Intre credință și știință. Luni 31 Martie c. ora 6 d. m. va avea loc în sala festivă a liceului „Moise Nicoară“ din loc, conferința dlui prof. Al. Constantinescu, despre: Poeții arădani. Duminecă 6 Aprilie c. ora 5 d. m. Dl. prof. univ. G. Bogdan-Duică: Ion Slavici tânărul în lumina scrisorilor sale. Dl. prof. Bogdan-Duică va continua conferința despre Ion Slavici. Luni 7 Aprilie c. ora 6 d. m. în saja festivă a liceului „Moise Nicoară“, în cadrul ciclului de conferințe: Aradul de Altădată, Intrarea liberă.

Știri diferite

Alegere de deputat în județul Timiș. Cetim în Monitorul Oficial că colegiul electoral pentru adunarea deputaților din județul Timiș-Torontal este convocat pe ziua de 4 Mai ac, pentru a alege un deputat în locul rămas vacant prin numirea dlui Sever Bocu, care a fost numit în funcțiunea de director ministerial la Directoratul VII. din Timișoara. Până în prezent nu se știe cine va candida la acel loc de deputat.

Amânarea constituirii Consiliului județean Arad. Constituirea consiliului județului Arad fixată pe ziua de 27 cor. a fost amânată pe ziua de 31 Martie a. c. din motive de ordin general.

A 11-a aniversare a fascismului. A unsprezecea aniversare a intemeierii fasciilor a fost celebrată cu mare entuaziasm în toată Italia. Orașele erau pavoazate.

S'au ținut pretutindeni mari întruniri fasciste în care oratorii, între cari mai mulți miniștri, au preamărit aniversarea.

Citirea mesagiului lansat de Duce a fost primită cu insuflețite ovații.

No. 374/1930.

Primăria comunei Glogovat

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința publica licitațiunea publică pentru procurarea celor 8 vagoane de lemne de foc, de prima calitate, gorun și cer, necesare primăriei comunale și școalei de stat din Glogovat se va ține în conformitate cu art. 88—110 din legea contabilității publice la primăria comunei Glogovat în ziua de 3 Maiu 1930 ora 9 a. m.

Garanția în suma de 10% din suma totală va fi depusă în numerar la casa comunei. Lemnele vor fi predate la Gara CFR sau Arad Podgoria Glogovat mai târziu la 15 August 1930.

Caietul de sarcini se poate vedea în biroul notarului comunal.

Licitația se ține înaintea primăriei comunei, respective a Comisiunei anume numite pentru acest scop de Consiliul comunal. Primăria

---

No. 291/1930.

Primăria comunei Șicula

Publicațiune.

Primăria comunei Șicula, publică licitațiunea pentru toate lucrările, reparațiunile și furniturile necesare comunei pe anul 1930 în ziua de 26 Aprilie 1330.

1. La ora 8.30 pentru furnizarea rechizitelor de scris, imprimate, registre, compactarea cărților de legi și regulamente.

2, La orele 9 pentru furnizarea petrolului pentru iluminatul localului primăriei și lampelor de birou.

3. La oarele 9,30 pentru reparațiunile mărunte ce se vor ivi, din caz în caz, în decursul anului 1930, la edificiile primariei, la fântânele și podurile comunale aflătoare in interiorul și exteriorul comunei, cât și curățirilor, cât și facerea alor 2 fântâni.

4. La oarele 10 pentru repararea mobilierului și furnizarea celui lipsă birourilor primăriei.

5. La oarele 10.30 pentru confecționarea uniformei de vară 4 bluze și pantaloni și 4 perechi bocanci gardizilor comunali.

6. La oarele 11 pentru furnizarea materialului necesar pentru repararea rechizitelor de pompierit.

7. La oarele 11.30 darea în lucru a pepineriei comunale.

Licitațiunile se vor ținea în conformitate cu art. 96 alin. 3 din legea contabilității publice și anume prin strigări.

Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul notarial în orele oficioase.

Intrucât unele dintre licitațiunile de mai sus nu vor avea rezultat, fixăm a doua licitațiune pe ziua de 12 Mai 1930 tot la aceleaș ore.

Șicula, la 13 Martie 1930. Primar

Adunarea generală a „Societăţii Principele Mircea“

In ziua de 22/III. Societatea Principele Mircea filiala Arad, a avut adunarea generală, la care au luat parte un număr însemnat de membrii.

Dna Ecaterina Dragan substituind pe Dna Sofia Mihulin plecată din oraşul Arad, a deschis adunarea, salutând membrii prezenţi şi exprimându-şi părerea de rău că a lipsit Prea Sfinţia Sa Episcopul Grigorie, Inaltul Preşedent de onoare a acestei Societăţi.

Dsa face darea de seamă a activităţii pe anul 1929 cerând adunărei descărcarea comitetului de gestiune.

Se procedează, conform Statutelor, la reinoirea comitetului, cu care ocaziune se pune în discuţiune şi chestiunea unei nou Prezidente.

In urma constituirei noului comitet, de o comisiune compusă din 3 Domne, adunarea acceptă în unanimitate ca Prezidentă activă pe Dna E. Dragan. Prezidente de onoare Dna V. Robu, S. Mihulin, Br. Pop., Vice-Prezidente Dnele Dr. Cucu, Trimbiţioni, Păunescu, Casier, Dr. Memete, Secretar Dna Nestor, Censori, Dl. Jac, Vaţian Aurele şi Dna Dr. Pleşea precum un Comitet de 34 membrii.

Dnele Cicio Pop, Goldiş, Botiş, Mărcuş, Ispravnic, Memete, Mateescu, Crişan, Rămniţan, Mironescu Manafu, Laugier, Păcurar, Ciorogaru, Piso, Pibagier, Coţoiu, Marinescu, Olaru, Halmaţian, Scheer, Mitache, Popovici, Stănescu. Fl. Popovici, Pascuţiu, Moldovan, Jac.

Se votează proectul de buget pe 1930 după care Dna Ecaterina Dragan mulţumeşte intregei adunări pentru increderea şi inputernicirea ce i s-a dat şi declară şedinţa inchisă făcând apel la toate Doamnele Române din Arad, să se inscrie în cât mai mare număr în Societatea pentru ocrotirea copiilor sugaci, ca să-i putem da o desvoltare şi mai mare.

Comitetul Şcolar al Şcoalei Normale de Băeţi „Dimitrie Tichindeal“ din Arad.
No. 242—1930.

Convocare.

Conform prevederilor decretului lege privitor la organizarea comitetelor şcolare, se convoacă Adunarea Generală a membrilor Comunităţii Şcolare, în sala mică a Primăriei, pe ziua de 30 Martie a. c. cu următoarea ordinea de zi;

1. Verificarea gestiunii anului 1929.
2. Aprobarea bugetului pe anul 1930
3. Alte eventuale propuneri.

Dacă la data de mai sus nu se vor întruni membri în număr reglementar, şedinţa Adunării Generale se va ţine la 6 Aprilie a. c. fără altă convocare.

Arad, la 21 Martie 1930.

Preşedinte:
Dr. Iulian Borneas

Primăria comunei Cermei.

Concurs.

Primăria comunală publică concurs pentru complectarea postului de secretar comunal (subnotar) devenit vacant.

Reflectauţi pe lângă condiţiunile prescrise de Art. 7 din Reg. Statului funcţionarilor publici trebuie să posedă diploma de notar.

Cererile adjustate cu toate actele se vor inainta primăriei până la data de 18 Mart. a. c.

Cermei la 14 Martie 1930.

Primăria.

Dela Asociaţia „Infrăţirea“ din Arad

In conformitate cu articolele 11, 12, 13 din statutul asociaţiei „Infrăţirea“.

Se convoacă *Adunarea Generală* pentru ziua de *Joi 3 Aprilie 1930 oarele 17 In sala Festivă a Liceului Moise Nicoare* din Arad.

ORDINEA DE ZI:

1. Darea de seamă pe anul 1929.
2. Reinoirea organelor administrative.
3. Gestiunea financiară, descărcarea
4. Proect de buget pe anul 1930.
5. Modificarea statutelor.
6. Propuneri, diverse.

Arad, 21 Martie 1930.

Preşedintele Asociaţiei „Infrăţirea“
A. Crişan.

Tribuna liberă

Pentru ceie publicate aci, redacţia nu răspunde

On. Redacţia „Românul“ Arad.

Subsemnatul Toader Luca ales primar în comuna Covăsinţ, cetind în ziarul „Tribuna Nouă„ din Arad, că eu aşi fi ales de primar ca-şi liberal — declar, că eu nici când nu'am fost liberal şi aşa nici n'am candidat vre'o dată pe listă liberală, totdeauna în viaţa mea am fost, sunt si voi fi naţional-ţărănist, şi deci şi acuma m'am ales primar ca naţional ţărănist, primind toate voturile numai dela naţional ţărănisti, faţă de candidatul liberal Mihai Hălmăgean, cu care a votat numai liberalii. Această îmi este declaraţia mea, pe care Vă rog să-o publicaţi în foaia „Românul“, ca să citească toţi şi mai ales locuitorii din comuna Covăsinţ, cari să simţesc vătămaţi când le zice cineva că ei sunt liberali, fiind totdeuna cei mai devotaţi naţional ţărănişti.

Covăsinţ la 16 Martie 1330.

Cu stimă
Luca Toader
primar.

Primăria comunei Glogovaţ - Jud. Arad
No. 211/1930.

Publicaţiune.

Se aduce la cunoştinţa publică ca licitaţiunea publica pentru procurarea celor 900 tabliţe de tinichea necesare pentru numerotarea caselor comunei Glogovaţ se va ţine în conformitate cu art. 80 110 din legea contabilităţii publice în ziua de 3 Maiu 1930 ora 10 a. m. în localul primăriei.

Tabliţele vor fi executate in mai mult 2 luni dela primirea comenzii şi vor fi predate la primăria comunei.

Caietul de sarcini se poate vedea în biroul notarului comunal.

Licitatorul va dovedi că are brevet industrial sau ca este firma înscrise, depunând 10% din totalul sumei in numerar la cassa comunei.

Licitaţiunea se va adjudeca de Comisiunea de licitaţiune numita în acest scop de consiliul comunal.

Licitaţiunea va avea loc prin strigari ncepând dela suma de 40 Lei per buîcata.

Primăria.

No. 254/1930.

Primăria Sânmartin.

Publicaţiune.

Primăria comunei Sânmartin vinde prin licitaţiune publică verbală cu data de 30 Aprilie 1930 la orele 10 a. m. la Primăria Sânmartin un buc. taur selecţionat.

Sânmartin la 22 Martie 1930.

Primăria.

No, 211/1930.

Primăria com. Rovine, jud. Arad

Publicaţiune.

Rămânând — în parte — fără rezultat licitaţiunile publicate pe ziua 4 şi 5 Februarie 1930, se publică spre cunoştinţă generală, că în ziua 15 Aprilie 1930 se vor ţine la această Primărie următoarele licitaţiuni publice:

1. La ora 8 pentru vinderea mobilierului vechiu nefolosibil în birouri: scaune, mese, dulapuri, tablouri, cadre vechi, imprimate şi tot felul de hârtii selecţionate din archiva comunei.

2. La ora 8.30 pentru cumpărarea alor 7 vieri pentru reproducţie pe seama comunei.

3. La ora 9 pentru cumpărarea alor 150 m/m. porumb, 150 m/m. ovăz, 20 m|m. orz, 50 m/m. tărâţe, 100 m|m. pae de grâu şi 2000 snopi tulei de porumb, furaje necesare cailor şi ani maicior de prăsire ale comunei în anul 1930.

4. La ora 9.30 peutru cumpărarea unei căruţe pe seama comunei, reparerea trăsurilor, căruţelor. harnaşamentelor, rechizitelor de pompidrit şi potcovirea cailor şi armăsarilor comunali în anul 1930.

5. La ora 10 pentru cumpărarea pomilor, arborilor şi copacilor necesari la plantarea străzior şi parcurilor comunale în anul 1930.

6. La ora 10.30 pentru cumpărarea lemnului, fierului, scândurilor, cimentului, tuburilor de ciment şi varului necesar şi reparaţiunilor fântânilor, podurilor, şanţurilor, edificiilor, căruţelor trăsurilor şi pompelor de incendii ale comunei în anul 1930.

7. La ora 11 pentru cumpărarea unui pod plutitor peste Mureş, eventual a materialului necesar acestui pod. Dimenziunile podului sunt fixate în 14,50 m. lung,me şi 6 m. lăţime. Lemnul va fi de preferinţă stejar sau brad roşu-uscat.

8. La orele 11.30 pentru compactarea cărţilor şi registrelor de legi şi specialitate, asemenea pentru furnizarea hârtiei, imprimatelor şi recvizitelor de scris necesare Primăriei în anul 1930.

9. La ora 12 pentru furnizarea alor 650 m. lemne de foc pe seama Primăriei, şcoalelor, locuinţelor notariale şi sorei de ocrotire în anul 1930.

10. La ora 12.30 pentru furnizarea mobilierului necesar Primăriei în anul 1930 şi anume: mese, scaune, postavuri pe mese, prosoape, şterguri, lampe, becuri şi diferite alte mărunţişuri necesare gospodăriei comunale în anul 1930.

11. La ora 13 pentru confecţionarea uniformelor, încălţămintelor şi echipamentului necetar guarzilor şi servitorilor comunali în anul 1930.

12. La ora 13.30 pentru reparaţiunile mărunte ce se vor ivi din caz în caz în cursul anului 1930 la edificiile, grajdurile, fântânile oborul şi podurile comunale.

13. La ora 14 pentru cumpărarea alor 3 fântâni cu pompă pe seama Primăriei şi locuinţelor notariale.

14. La ora 14.30 pentru arindarea hanului comunal depe malul Mureşului, cu drept de cărciumărit, pe un period de 6 ani începând cu 1 Ianuarie 1931.

15. La ora 15 pentru vinderea casei Nr. 665 impreună cu dependinţele şi grădina aparţinătoare.

16. La ora 15.30 pentru repararea edificiilor comunale conform devizelor pregătite de experţi în suma de Lei 289.770.

17. La ora 16 pentru arendarea pe 6 ani consecutivi a dreptului de vânat în pusta Sionda din comuna Bătânia, Ungaria pe 574 iug. cad. începând cu 1 Oct. 1930.

18. La ora 16.30 pentru arendarea pe 6 ani consecutivi, începând cu 1. Oct., 1930. a 253 iug. cad. pământ arabil şi 320 iug. cad. fânaţ aflător în pusta Sionda comuna Bătania, Ungaria.

19. La ora 17 pentru vânzarea fânului şi otavei recoltabilă în vara anului 1930 în pusta Sionda comuna Bătania, Ungaria.

20. La ora 17.30 pentru arendarea păşunat a 320 iug. cad. fânaţ, pentru păşunatul vitelor până la 1 Februarie 1931 şi începând imediat după cositul fânului respective al otavei din vara anului 1930.

21. La ora 18 pentru vinderea alor circa 300 m/m. grâu aflător în comuna Bătania, Ungaria, ca arinda pustei Sionda. Grâul va fi recolta anului economic 1929/1930 şi se livrează la 15 August 1930.

Licitaţiunile se vor ţine în conformitate cu dispozlţiunile art. 88—110 diu legea contabilităţii pnblice cu oferte închisa şi sigilate pentru acele a căror obiect are o valoare mai mare de Lei 50.000, iar pentru cele cu o valoare sub această sumă — cu strigări.

Caetele de sarcini se pot vedea la această Primărie în orice zi de lucru de unde se pot primi toate informaţiunile necesare şi toate detailurile, ce stau în legătură cu aceste licitaţiuni.

Amatorii vor depune deodată cu o ferta şi o garanţie de 5% a sumei oferite în numerar sau efecte garantate de Stat, dar se menţionează că această garanţie va fi consemnată la Cassa de depuneri sau Administraţiuni financiare — prezentându-se numai recepisa respectivă.

Ofertanţii comercianţi sau industriaşi vor trebui să producă acte doveditoare, că firma este înscrisă.

Rovine la 21 Martie 1930.

Primăria.

Fieştecare tinăr Român cu credinţă către Patrie, Tron şi Partidul N.-ţărănesc intră în roata voinicilor.

Abonaţii ziarului nostru sunt cu stăruinţă rugaţi a plăti abonamentul. Costul abonamentului se va trimite pe adresa administraţiei ziarului.

La „Lăptăria Agricultorilor“

Arad, Str. A. Mureşianu 7-9.

să poate căpătaUnt de calitea I. Lei 160. kgl. Cascaval Teleider 60.— Lei. La comercianţi preţuri favorabile.

Citiţi şi răspândiţi „Românul“

No. 42/1930. Primăria Nădab

Publicaţiune

Nereuşind licitaţiile publicate pe ziua de 1 Martie 1930 să publică din nou licitaţiuni privitoare la cumpărături, reparaţiuni şi executări de lucrări pe ziua de 15 Aprilie 1930.

La oara 8 pentru repararea edificiilor comunale şi furnizarea materialului necesar la întreţinerea lor.

La oarele 8.30 pentru furnirarea porumbului, ovăsului pailor necesar la vitele comunale.

La oarele 9 pentru furnizarea materialului necesar la iluminatul birourilor şi drumurilor comunale.

La oarele 9.30 pentru furnizarea registrelor, imprimatelor şi a furniturilor de cancelarie.

La oarele 10 pentru repararea podurilor, drumurilor, fântânelor de pe teritoriul comunei precum şi a materialului necesar la repararea lor.

La oarele 10.30 pentru confecţionarea echipamentului necesar, quarzilor comunali.

La oarele 11 pentru furnizarea alor 96 m. lemne de foc pentru încălzitul edificiilor comunale.

La oarele 11.30 pentru cumpăratul trei bucăţi vălăuri necasar la adăpatul vitelor pe păşune.

La oarele 12 pentru vânzarea unui taur neapt pentru reproducţie.

Licitaţiile se vor ţinea în conformitate cu art. 72—83. din Legea contabilităţii publice cu *oferte închise* şi cachetate.

Garanţa de 10 la sută pentru fiecare adjudecaţiune se va depune depărat şi în numerar.

Condiţiunile se pot vedea zilnic la biroul notarial între oarele oficioase.

Nădab, la 18 Martie 1930.

Primăr

Societatea Anonimă Industrială Arad-Brad

Bilanţ General la 31 Decemvrie 1929

Activ — *Pasiv*

	LEI	B.	LEI	B.
Cassa				
Cassa Centralei	195.272	—		
„ Carierei	1.055	—		
„ Fabricei Gurahonţ	106.294	—		
„ Forestierei Vaţa de jos	107.252	—	409.873	—
Disponibil la bănci				
Banca Românească	312.700			
Hitelbank	8.142	—		
Banca Românească c) Pengö	113.880	—		
		—	434.722	—
Efecte publice:				
Statul Român:			657.320	—
Statul Român numerar	14,318.956	—		
Statul Român efecte	23,361.362	—	37680.318	—
Materiale diferite: — (Stocuri)				
Materiale Cariera Şebiş	602.765	—		
„ Fabrica, Gurahonţ	11139.212	—		
„ Forestiera, Vaţa de jos	2872.585	—		
„ Balastiera, Zimand	79.110	—	14693.672	—
Imobile şi Investiţiuni:				
Investiri silvice	1436.829	—		
Imobile diferite	1235.055	—		
Stocul lemnelor în pădure	7970.670	—		
Val. Fabricei Gurahonţ	2808.015	—		
Terenul pădurilor	1500.000	—		
Case de închiriat	4548.042	—		
Cariera Şebiş	1607.927	—	21106.538	—
Debitori:				
Clienţi Zimand	166.557	—		
„ cariera Şebiş	4635.262	—		
„ ciment Gurahonţ	291,332	—		
„ lemne	16,677	—		
„ cu delcredere	878,471	—		
„ saci	38,956	—		
Impozite plătite în plus	1354.738	—		
Debitorii fabricei Gurahonţ	68.565	—		
Avansuri Vaţa de jos	51.839	—		
Diferiţi	5573.330	—		
Chiriaşi	125,631	—	13201.358	—
Transitorii Vaţa de jos			4619.388	—
Valorile Fondului de Pensie CFAC			1931.662	—
Conturi de ordine:			94734,851	—
Cauţiuni			8,606	—
Garanţii în efecte al Adm. Financ.			630,000	—
Debitori de scrisori de garanţie			1000.000	—
			96.373.457	—

	LEI	B.	LEI
Capital			17.105.700
Fond de rezervă			378.724
Fond din diferenţa de valori la materiale			4.796.354
Fond de pensii:			
Fond de pensii CFAC	2.182,788	—	
Fond de pensii SIAB	139,399	—	2.322.187
Fond de amortizare			1.309.572
Fond. de constr. Pecica-Battonya			1.992.307
Creditori:			
Căile Ferate Române	10,779.594	—	
Acţionari din dat. Statului Rom.	23.361.362	—	
Acţionari din lichidarea CFAC	925.008	—	
Creditori diferiţi	15.117 902	—	
Furnisori	1.511.222	—	
Venitele palatului	1.064.628	—	
Creditorii Fabricei Gurahonţ	161.880	—	52.921.596
Dividende			
Dividende neplătite ante 1927.	8.520.692	—	
Dividende neplătite 1927.	1,402.667	—	
Dividende neplătite 1928.	1.453.983	—	11.377.342
Beneficiu.			
Beneficiu reportat din 1928	198.785	-	
Beneficiu în 1929	2.332.284	—	2.531,069
			94.734.851
Conturi de ordine:			
Deponenţi de cauţiuni			8.606
Garanţii în efecte			630.000
Creditori de scrisori de garanţie			1.000.000
			96.373.457

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Profit şi Pierdere la 31 Decemvrie 1929

Debit — *Credit*

	LEI	B.	LEI	B.
Cheltueli generale			1.535.490	—
Amortizări			654.786	—
Beneficiu: Reportat din 1928	198.785	—		
Beneficiu în 1929	2.332.284	—	2.531.069	—
			4.721.345	—

	LEI	B.	LEI
Reportat din 1928			198.785
Beneficiu dela Fabrica de ciment			1,782.918
„ „ Cariera din Şebiş			1.435.745
„ „ Balastieră			380.665.
„ „ Casele de închiriat			639.050
„ „ Imobile diferite			123.792
Dobânzi			160.390
			4.721.345

Director General:
ss. Ing. C. Niculescu

Arad, la 31 Decemvrie 1929

Pentru Contabilitate:
ss. Al. Manole
Expert Contabil

In numele Consiliului de Administraţie
Administratori delegaţi:

ss. Dr. C. Luţai **ss. A. Birtolon**

Subsemnaţii Censori ai Soc. An. Arad-Brad am examinat prezentul cont. şi l-am găsit în concordanţă cu registrele Societăţii

ss. Dr. Emil Veliciu preş. com. cens. — **ss. Ilie Ardelean** cont. aut. — **ss. Dr. Dimitrie Cosma** — **ss. Mihai Cosma**

Tipografia G. Ienci, Arad, Bulevardul Regina Maria Nr. 12 (Palatul Fischer Eliz). **Redactor responsabil: I. ARDEL**